

Riigikogu kultuurikomisjoni istungi protokoll nr 210

Tallinn, Toompea

Teisipäev, 14. juuni 2022

Algus 14.00, lõpp 16.00

Juhataja: Jaak Valge (aseesimees)

Protokollija: Merje Noorlind (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Helle-Moonika Helme, Maria Jufereva-Skuratovski (Aadu Must asendusliige), Jaak Juske, Signe Kivi, Viktoria Ladõnskaja-Kubits, Heidy Purga, Üllar Saaremäe, Margit Sutrop, Kristina Šmigun-Vähi, Marko Šorin

Komisjoni ametnikud: Urvo Klopets (nõunik-sekretariaadijuhataja), Silja Tammeorg (nõunik)

Kutsutud: Haridus- ja Teadusministeeriumi üldharidusosakonna juhataja Ülle Matsin (2. ja 4. päevakorrapunkt); Õpetajate Lehe peatoimetaja Heiki Raudla ja SA Kultuurileht juhatuse esimees Toomas Väljataga; Haridus- ja Teadusministeeriumi strateegilise planeerimise ja kommunikatsiooni osakonna juhataja Keit Parts ja kommunikatsioonijuht Annika Räim (3. päevakorrapunkt); kollektiivse pöördumise algatajad Aleksei Jašin (4. päevakorrapunkt))

Päevakord:

1. Eesti Rahvusringhäälingu tegevusvaldkonna tunnustatud asjatundjast Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu liikme nimetamise otsuse eelnõu ettevalmistamine
2. Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni algatatud riigikogu otsus „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele" (593 OE) ettevalmistamine esimeseks lugemiseks
3. Kohtumine Õpetajate Lehe esindajatega
4. Kollektiivne pöördumine "Suuname Ukraina lapsed õppima eestikeelsesesse kooli" (1-6/22-71/1)
5. Info ja muud küsimused

1. Eesti Rahvusringhäälingu tegevusvaldkonna tunnustatud asjatundjast Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu liikme nimetamise otsuse eelnõu ettevalmistamine

Jaak Valge sõnas, et kultuurikomisjonile on laekunud nõukogusse kandideerimiseks kuue kandidaadi avaldused. Valge tegi ettepaneku otsuse eelnõu ettevalmistamine edasi lükata.

Marko Šorin küsis, mis põhjusel vajab otsuse eelnõu ettevalmistamine edasilükkamist.

Jaak Valge selgitas, et kuna kandidaatide esitamise tähtaeg oli täna (14.06) kl 9, siis ei ole kõik fraktsioonid jõudnud kandidaatide osas arutelu läbi viia.

Jaak Juske, Heidy Purga ja Marko Šorin soovisid teada, kas kandidaatide nimekiri on

lukus.

Jaak Valge kinnitas, et nimekiri sulgus 14.06 kl 9.00.

Heidy Purga küsis, millal komisjon uuesti päevakorrapunkti oma töökavasse planeerib.

Jaak Valge vastas, et töökava planeerib komisjoni esimees ning lisas, et tema peab otstarbekaks planeerida komisjoni istung ühele päevale täiskogu erakorralise istungiga. Hetkel kuupäeva teada ei ole.

Jaak Valge tegi ettepaneku arvata päevakorrast välja otsuse eelnõu ettevalmistamine (nõukogu liikme valimisprotseduur).

Poolt: Helle-Moonika Helme, Kristiina Šmigun-Vähi, Jaak Juske, Signe Kivi, Jaak Valge, Üllar Saaremäe, Heidy Purga, Margit Sutrop

Vastu: Marko Šorin

Erapooletu: Maria Jufereva-Skuratovski

Otsustati:

1.1 Arvata päevakorrast välja Eesti Rahvusringhäälingu tegevusvaldkonna tunnustatud asjatundjast Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu liikme nimetamise otsuse eelnõu ettevalmistamine (poolt: Helle-Moonika Helme, Kristiina Šmigun-Vähi, Jaak Juske, Signe Kivi, Jaak Valge, Üllar Saaremäe, Heidy Purga, Margit Sutrop; vastu: Marko Šorin; erapooletu: Maria Jufereva-Skuratovski)

2. Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni algatatud riigikogu otsus „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele“ (593 OE) ettevalmistamine esimeseks lugemiseks

Jaak Juske selgitas, et eelnõuga tehakse valitsusele ülesandeks tõsta 2023. aasta septembriks üldhariduskoolide õpetajate keskmine palk 120 protsendini riigi keskmisest palgast.

Õpetajate keskmine palk on täna 1653 eurot, riigi keskmine aga 1756 eurot. 120 protsenti riigi keskmisest palgast on seega üle 2100 euro.

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni ettepaneku kohaselt tuleb valitsusel leida õpetajate palgatõusuks vajalikud vahendid pooles ulatuses 2023. aasta jaanuariks, teine pool aga septembriks 2023. Hinnanguliselt nõuab see riigieelarvest kokku 160 miljonit eurot.

Seejuures on oluline tagada piisav rahastus palgakokkuleppe täitmiseks ka tulevikus.

Ülle Matsin sõnas, et Haridus- ja Teadusministeerium on koos oma partneritega õpetajate töötasu alammäära küsimust arutanud ning tervitab tahet liikuda töötasu osas partnerite ettepanekutest julgema graafikuga (lisa 1).

Matsin lisas, et otsuse eelnõu ettepanek ei eelda mõne täna kehtiva seaduse muutmist.

Ettepanek eeldab riigieelarvesse (ehk alates 2023. aasta riigieelarvest alates) senisega võrreldes suuremate rahaliste vahendite planeerimist.

Jaak Valge küsis, kuidas Haridus- ja Teadusministeerium suhtub praegustest tingimustes palga indekseerimisse.

Ülle Matsini sõnul eeldab vastus kindlasti ka partnerite seisukohta. Indekseerimine eeldab seda, et juba läbirääkimiste protsess peab sisaldab alammäära dünaamikat.

Margit Sutrop küsis, kas alustavate õpetajate toetus on ainus viis, mis võimaldab koolidel palka diferentseerida või on plaanis eraldada palga diferentseerimiseks veel sisemisi reserve.

Ülle Matsin vastas, et Haridus- ja Teadusministeeriumil on plaanis saata koolijuhtidele suunav sõnum, mis eesmärgiga diferentseerimiskomponenti koolides rakendada. Matsini sõnul on valukoht, et paljud alustavad õpetajad lahkuvad koolis viiendal aastal. Kahtlemata on tähtis õpetaja kogukarjäär, aga soov on adresseerida lisakomponent valukohtadele, e prioriteet

on alustava õpetaja toetamine.

Margit Sutropi sõnul tuleb tähelepanu pöörata ka asjaolule, et kui alustava õpetaja toetus lõppeb, ei tohiks lõppeda õpetaja edasine motivatsioon teha tööd. Seda peab vältima.

Viktoria Ladõnskaja-Kubits küsis, kui palju lisandub järgnevatel aastatel prognoosi kohaselt õpetajaid ning mis plaanid on Haridus- ja Teadusministeeriumil õpetajate sektoriga alates sügisest.

Ülle Matsin lubas komisjonile saata andmed lisanduvate õpetajate osas. Matsin lisas, et aastas lisandub koolidesse ligi 900 alustavat õpetajat, kellest kõik ei ole küll kvalifitseeritud.

Sügis-talvise kriisi (hinnatõus jms) ennetamiseks on plaanis läbirääkimised koolipidajate ja -juhtidega, kuidas tagada tõrgeteta õppetöö.

Helle-Moonika Helme juhtis tähelepanu õpetajate koormusele, mis tekib seoses kaasava haridusega. Helme küsis, kas koos palgatõusuga on plaanis kirjeldada, mida õpetaja peab selle raha eest tegema ning mis ei ole õpetaja töökohustused.

Ülle Matsin vastas, et õpetajate kutsepädevuse paketti tuleb vaadata lähtuvalt toimetulekust klassiruumis, kus õpetaja realselt õpetab. On oluline, et õpetajad saaksid võimaluse täiendusõppeks, kuna kaasav haridus kuulub õpetaja kompetentsuse pakki. Matsini sõnul on väga oluline analüüsida ning panna paika see piir, missugused oskused kuuluvad õpetajate ning missugused tugispetsialistide kompetentsi, e milline on õpetaja ja tugispetsialisti koostöökoht koolis. Oluline on komplekteerida klassid viisil, et õpetaja saaks diferentseeritud viisil oma tööd teha. Matsin pidas väga oluliseks pakkuda ka tugispetsialistidele paindlikku õppimisvõimalust, et nad saaksid jätkata kooli kõrvalt oma õpinguid ka magistri tasemel.

Helle-Moonika Helme avaldas arvamust, et kui õpetajale antakse võimalus laiendada oma pädevusi klassiruumis kaasava haridusega hakkama saamiseks, siis peaks ka tugispetsialistid omama laiemat pädevust.

Ülle Matsin sõnas, et kindlasti ei tohi õpetajat kaasava hariduse puhul üksi jätta. On väga halb praktika, kui õpetaja jäetakse üksi üldist tuge vajava õppijaga. Tugispetsialisti ja õpetaja koostöö kõrval on mitmeid funktsioone, mida saab täita ka abiõpetaja ning võibolla on vajadus ka abiõpetaja kutsestandardi järele. Matsin kinnitas, et ministeerium tegeleb kõikide kõlanud ettepanekute ja mõtetega.

Heidy Purga küsis, kas ja mil määral on ministeerium tegelda jõudnud ka koolivõrgu korrastamise teemadega.

Ülle Matsin vastas, et koolivõrgu optimeerimisel õpetajate töötasu võrdluses on erisused kohalike omavalitsuste lõikes näha. Seal, kus on suudetud koolivõrku optimeerida, suudetakse eraldada ka töötasude maksmiseks rohkem vahendeid.

Signe Kivi viitas Haridus- ja Teadusministeeriumi arvamusele, et õpetaja töötasu alammäär (riigi tasandi otsus ning Vabariigi Valitsuse määrusega realiseeritav) on siiani suurendatud kalendriaasta algusest ning ministeerium ei näe seost õppeaasta algusega, e 1. septembriga 2023. a. Kivi küsis, kuivõrd on eelnõu algatajad selle seisukohaga nõus ning valmis tegema vastavaid muudatusi.

Jaak Juske vastas, et eelnõu algatajatele on oluline, et õpetajate palk jõuaks 120 protsendini riigi keskmisest palgast võimalikult kiiresti. Kas see juhtub ühes või kahes osas, on muudatusettepanekute teema. Juske kinnitas, et eelnõu algatajad on nõus ka sellega, kui palk tõuseb 1. jaanuarist 2024. Oluline on, et palk tõuseks kiiremas tempos kui sihiks seatud 2025. aasta.

Jaak Valge tutvustas komisjonile Riigikogu kantselei õigus- ja analüüsi seisukohta (edaspidi ÕAO), mille kohaselt on käesoleva eelnõu Riigikogu otsusena vastuvõtmiseks nõutav

Riigikogu poolthäälte enamus (lisa 2).

Urvo Klopets selgitas, et eelnõuga tehakse ettepanek suurendada riigieelarves õpetajate palgafondi 120 protsendini Eesti keskmisest palgast. Häälteenamuse nõue tuleb põhiseaduse paragrahvi 103 lausest 2: Riigikogul on õigus koosseisu häälteenamusega tehtud otsuse alusel pöörduda Vabariigi Valitsuse poole ettepanekuga algatada Riigikogu poolt soovitav eelnõu. Klopets sõnas, et ÕAO on ekslikult asunud seisukohale, et tegu ei ole otsusega, mille vastuvõtmiseks on põhiseaduse paragrahvi 103 teise lause järgi nõutud Riigikogu häälteenamus. Õigus- ja analüüsiosakond (ÕAO) põhjendab oma arvamust asjaoluga, et valitsusel on niikuinii põhiseaduse § 87 p 5 kohaselt kohustus algatada riigieelarve seaduse eelnõu. Argumentatsioon lähtub sellest, et kui Riigikogu ütleb, et algatage eelnõu, siis on vaja 51 hääle nõuet. Kuna Vabariigi Valitsus algatab põhiseaduse kohaselt riigieelarve menetluse niikuinii igal aastal, siis on ÕAO asunud seisukohale, et põhiseaduse paragrahvi 103 teine lause ei päde. Samal ajal oleks ÕAO hinnangul olukord erinev juhul, kui oleks vaja muuta kehtivat riigieelarvet või siis algatada lisaelarve vastuvõtmine. Selle põhjal on kujundatud seisukoht, et nõutav on Riigikogu poolthäälte enamus, mitte Riigikogu koosseisu enamus. Selle kohaselt sõltuks häälteenamuse nõutavus formaalselt eelnõu algatamise ajast. Näiteks, kui käesoleva ettepanekuga soovitaks õpetajate palgatõusu juba käesoleval aastal, siis justkui oleks vajalik 51 häält. Kuna jutt käib aga aastast 2023, e järgmisest aastast, siis ei ole seisukoha järgi vajalik 51 häält.

Klopets lisas, et ei saa nõustuda sellise tõlgendusega. Põhiseaduse paragrahvi 103 kohaselt on õigus Vabariigi Valitsuse poole pöörduda ettepanekuga algatada Riigikogu poolt soovitav eelnõu. Oluline on, mida tähendab „ettepanek algatada soovitav eelnõu“. Põhiseaduse kommenteeritud väljaanne viitab omakorda Põhiseaduse Assamblee redaktsioonitoimkonna sätte vajalikkuse põhistusele: „seadusandlikus protsessis võib tekkida olukord, kus on ilmne vajadus reguleerida mingit valdkonda seadustega ja ka Riigikogu ei suuda oma jõududega vajalikku seaduseelnõu välja töötada. Sellises olukorras peaks Riigikogul olema põhiseaduslik võimalus tellida vastav seaduseelnõu Vabariigi Valitsuselt. Sellise seaduseelnõu tellimine peaks eeldama suuremat poliitilist konsensust ning kokkulepet seaduseelnõu kontseptsiooni osas.“. Klopets lisas, et lähtudes eeltoodust, käib põhiseaduse paragrahvi 103 teine lause selliste otsuse eelnõude kohta, mille eesmärgiks on teha ettepanek töötada välja eelnõu.

Klopets põhjendas, et käesoleval juhul on tegemist seaduse eelnõu väljatöötamisega selles osas, millega tõstetakse õpetajate töötasu 120 protsendini keskmisest palgast. Kuigi Vabariigi Valitsus peab välja töötama riigieelarve eelnõus, siis Vabariigi Valitsusel ei ole iga-aastaselt kohustus töötada välja riigieelarve eelnõu, kus on nõue tõsta õpetajate palka 120 protsendini Eesti keskmisest palgast. 593 OE sisuks on töötada välja riigieelarve eelnõu, milles kavandatakse õpetajate palgafondi suurendamist 120 protsendini Eesti keskmisest palgast alates aastast 2023. Ilma 593 OE otsust vastu võtmata Vabariigi Valitsus küll esitab riigieelarve eelnõu, kuid mitte tingimata soovitud kuju. Klopets sõnas kokkuvõtteks, et kui Riigikogu soovib teha Vabariigi Valitsusele ettepaneku järgmise aasta riigieelarve kulude osas, siis on tegu ettepanekuga algatada Riigikogu poolt soovitav eelnõu. Põhiseaduse paragrahvi 103 teise lause kohaselt on tegu otsusega, mille jaoks on nõutav Riigikogu koosseisu häälteenamus, e vähemalt 51 poolthäält. Seetõttu on ka keeleteoimetus läbinud eelnõu teksti all välja toodud, et vajalik on Riigikogu koosseisu häälteenamus, e vähemalt 51 poolthäält.

Klopetsi sõnul on Riigikogu komisjonidele antud juhised küsida iga otsuse eelnõu puhul nii valdkonna ministriumilt kui kantselei ÕAO-lt küsida seisukohta häälteenamuse kohta.

Jaak Juske küsis kinnitust, kas ÕAO ning komisjoni nõuniku seisukohad on erinevad.

Urvo Klopets kinnitas, et seisukohad on vastupidised.

Jaak Valge küsis, kes peab tegema seisukoha osas lõppotsuse.

Urvo Klopets sõnas, et lõppotsuse peab langetama komisjon. Klopets viitas ÕAO arvamusele ning lisas, et tema jaoks on seisukoht vastuoluline, et käesoleval aastal on vaja 51 hääl ning kui liikuda järgmisesse aastasse, siis ei ole selleks vajadus. Klopets lisas, et jääb endale kindlaks – 593 OE otsusena vastuvõtmiseks on nõutav Riigikogu koosseisu häälteenamuse.

Heidy Purga küsis, kuidas eelnõu algatajad suhtuvad oma ettepanekusse käimasoleva koalitsiooniläbirääkimise valguses.

Jaak Juske vastas, et eelnõu algatajad on selles küsimuses targemad sügisel.

Signe Kivi viitas Riigikogu häälteenamust puudutavatele erinevatele seisukohtadele ning tegi ettepaneku, et see juriidiline nüanss saaks läbi vaieldud enne, kui komisjon läheb eelnõu menetluslike otsuste juurde.

Jaak Valge avaldas arvamust, et juhtivkomisjoni menetlusotsus ei pea sõltuma ilmtingimata sellest, kas vastuvõtmiseks on vajalik Riigikogu 51 häält või mitte. Valge tegi ettepaneku langetada eelnõu menetlusotsused ning jätta 51 hääle küsimus Riigikogu juhatuse otsustada.

Urvo Klopetsi sõnul on võimalik ÕAO esindaja komisjoni istungile kutsuda ning pärast seda menetlusküsimused heaks kiita. Klopets lisas, et seaduse kohaselt peab otsuse eelnõu olema Riigikogu täiskogu päevakorras septembri esimesel tööpäeval (12-18.09).

Jaak Valge küsis, kas menetlusküsimuse alla saab kirjutada, et komisjon delegerib 51-hääle küsimuse Riigikogu juhatusele.

Urvo Klopets vastas, et sellist võimalust ei ole.

Jaak Valge tegi komisjonile ettepaneku hääletada kahe seisukoha vahel, kas tegemist on 51 hääle otsusega või mitte.

Jaak Juske sõnas, et tema ei ole pädev otsustama, kumb esitatud seisukoht on õiguspärane.

Signe Kivi avaldas arvamust, et komisjon vajab puhast lahendit, millega edasi liikuda.

Heidy Purga nõustus eelkõnelejaga ning lisas, et tema ei ole nõus eelnõu edasi menetlema enne, kui ei ole selgunud juriidilised nüansid.

Jaak Juske tegi ettepaneku lahendada õiguslik vaidlus komisjoni suvises erakorralises istungis ning siis saab tulla ka eelnõu menetluslike otsuste juurde.

Viktoria Ladõnskaja-Kubits küsis, kas komisjoni nõunik on eriarvamuste osas ka ÕAO-ga suhelnud.

Urvo Klopets vastas, et on ÕAO-ga suhelnud.

Jaak Valge sõnas, et komisjon pöördub eelnõu menetlusotsuste juurde tagasi oma järgmisel istungil.

3. Kohtumine Õpetajate Lehe esindajatega

Jaak Valge sõnas, et kohtumine on ajendatud avalikust pöördumisest ja faktist, et Õpetajate Lehe tegevustoetust kavatsetakse kahandada kolmandiku võrra ning kaotada paberväljaanne.

Toomas Väljataga andis ülevaate Õpetajate Lehe rahastamisest aegade jooksul. SA Kultuurileht annab välja 15 väljaannet, millest üks on Õpetajate Leht. Ülejäänud väljaandeid (va Õpetajate Leht) toetab Kultuuriministeerium ning Õpetajate Lehe puhul tuleb riigipoolne toetus Haridus- ja Teadusministeeriumist (HTM). Alates aastast 2015 on Õpetajate Lehe toetus olnud suurusjärgus 184 000 eurot. SA Kultuurileht oli 2021. aasta sügisel pikalt teadmatuses ning alles 28. detsembril tuli teade, et 2022. aastaks on toetuse suurus 127 000 eurot. Otsus oli ootamatu, kuna sellele ei eelnenud ühtegi märguannet. 7. jaanuariks 2022

selgus, et tegemist on arusaamatusega ning tagatakse varasemate aastate toetus. Lisati, et alates 2023. aastast peab arvestama toetuse suurusega 127 000 eurot. Väljataga sõnul oli halva asja juures hea, et sellest teatati nii varakult.

Viimane kohtumine HTM esindajatega oli 30. mail. Lepiti kokku, et kõik võimalused on siiski avatud ning ei pea arvestama summaga 127 000, vaid toetuse summa võib kujuneda ka suuremaks. Lisaks arutati, kas Õpetajate Leht peaks ilmuma ka paber kandjal või ainult veebis. 5. augustil tuleb kokku laiapõhjaline töörühm, kes püüab analüüsida olukorda ja arutada edasist plaani. Kui saavutatakse arusaamine, siis tekib ka eeldatav riigipoolne toetuse suurus. Eeldatavalt peaks septembri lõpuks olema selge, kuidas edasi liikuda. Väljataga sõnas, et AS Kultuurileht on olukorras, kus kõik võimalused on veel avatud.

Heiki Raudla lisas, et töörühma kokkukutsumine on tervitatav ning Õpetajate Lehe kontseptsiooni ülevaatamine tuleb kasuks ka Õpetajate Lehele endale.

Keit Parts selgitas, et Haridus- ja Teadusministeerium on uuendanud oma strateegiliste partnerite süsteemi ja partnerite rahastamist. Kuivõrd alates sügisest 2022 on välja töötatud uued sisukriteeriumid, mis tulenevad omakorda arengukavast, siis on uue rahastussüsteemi ülevaatamise fookus tugevalt prioriteetide elluviimisel. Uue rahastussüsteemi tegemisel on tõsiselt üle vaadatud kõik partnerid ning nende võimekus ja struktuurid, et ministeeriumi seatud eesmärged paremini saavutada. Parts pidas positiivseks, kui üks riigiasutus peab oma partneritega dialoogi ning vaatab kriitilise pilguga, kuidas ta raha välja annab. Parts kinnitas, et täna ei räägita toetuse vähendamise plaanist, vaid soov on rääkida Õpetajate Lehe visioonist, sõnumist ja rollist. See, kas toetuse summa väheneb või suureneb, sõltub Õpetajate Lehe kontseptsioonist ning augustis toimuvast arutelust.

Annika Räim sõnas, et augustis toimuva arutelu põhjal sünnib laiapõhjaline vaade sellele, mis võiks olla Haridus- ja Teadusministeeriumi poolne järgmine eelarveline samm. Räim lisas, et arutellu on kaasatud väga laiapõhjaline huvirühmade ring.

Jaak Valge küsis, kuidas garanteerida, et arengukontseptsiooni ja tegevusplaanide arutelu ei lähe üle ajakirjandusvabaduse rikkumiseks.

Keit Parts vastas, et pigem räägitakse sellest, kuidas jõuda kõige paremini sihtgrupini.

Jaak Valge küsis, kas läbirääkimistel keskendutakse ainult vormile, mitte sisule.

Annika Räim vastas, et koguneb laiapõhjaline seltskond. Plaanis on kaasata ka Kultuuriministeeriumi meedianõunik. Räim lisas, et fookusesse tuleb kindlasti ka õpetajate järelkasvu teema, kuidas nendega rohkem Õpetajate Lehe kaudu suhelda jne.

Jaak Valge sõnas, et ei saanud rahuldavat vastust. Valge küsis, kuhu tõmmatakse vahe, kus on tegemist väljaande autonoomiaga ning kust alates arutatakse vormi üle ning esitatakse nõudmisi sisule.

Viktoria Ladõnskaja-Kubits sõnas, et Õpetajate Lehe puhul ei ole tegemist kommunikatiivse, vaid sisulise probleemiga. Õpetajate Lehte puudutav kärbe on eelarvekontekstis üsna naeruväärne. Ladõnskaja-Kubits sõnas, et tegemist on Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt tühjast kohast tekitatud probleemiga ning tema arvamuse kohaselt on ministeeriumil tunduvalt suuremaid probleeme, millega tegelda. Ladõnskaja-Kubits sõnas, et toetab Õpetajate Lehe paberversiooni ning avaldas lootust, et ministeerium arvestab eelkõige sihtrühmade arvamusega.

Keit Parts sõnas, et tegemist on maksumaksja rahaga ning ministeeriumi poolse rahastussüsteemi ülevaatamine ongi loodud selleks, et maksumaksja raha vastutustundlikult kasutada.

Jaak Valge küsis, kas tegemist on ideoloogilise juhtimisega ning kas on oht muutuda Haridus- ja Teadusministeeriumi käepikenduseks.

Toomas Väljataga vastas, et hetkel mitte, aga see selgub pärast 5. augustil toimuvat arutelu.

Margit Sutrop küsis, kuidas teiste SA Kultuurileht väljaannete rahastus korraldatud on.

Toomas Väljataga vastas, et Õpetajate Leht ei ole ainulaadne. Kultuuriministeerium toetab SA Kultuurilehte tegevustoetusega, mis on jäetud SA Kultuurileht enda nõukogu ja juhatuse otsustada. Õpetajate Lehe puhul on samuti tegemist riigipoolse toetusega, kuid tegemist on Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt toetatava ainukese väljaandega. HTM toetab 25 000 euroga ka väljaande „Sirp“ teaduskülge ning Akadeemiat, kuid tegemist on väikeste summadega, mis hetkel asjasse ei puutu.

Margit Sutrop küsis, kas juhtumil, kus n-ö rahakoti suuruse otsustamine on ühe institutsiooni käes, sisaldab ka ohtu määrata sisu. Sutrop viitas kuuldule, et HTM ootab Õpetajate Lehe arengukava ja sisuarutelu, mille alusel otsustatakse toetuse suurus. Sutrop küsis, kas vaidlus käib ka selle üle, millise rahakoti suurusega saab teha ja välja anda mõistlikku head lehte ning missuguses formaadis seda teha. Sutrop lisas, et on Õpetajate Lehe tellija ning kiidab lehte, aga talle jääb arusaamatuks, mis tellimuse hind nii väike on.

Toomas Väljataga selgitas, et tänaseks päevaks on Õpetajate Lehe teema ja rahastamine liikunud Haridus- ja Teadusministeeriumi kommunikatsiooniosakonna haldusalasse, mis tema arvamuse kohaselt ei ole õige, kuna n-ö lõhnab sisuturunduse järgi. Ilmselt oleks õhkkond rahulikum, kui teemaga oleks edasi tegelnud üldharidusosakond.

Õpetajate Lehe ettetellijate tulu on 34 000 eurot ning üksikmüügi tulu on 2000 eurot.

Õpetajate Lehe omakulu, lisaks reklaamimüük, on kokku 116 000 eurot, mis on arvestatav suurus tänu sellele, et tegemist on paberväljaandega. Õpetajate Lehe kogueelarve on 331 000 eurot, mis ei ole vähe. Haridus- ja Teadusministeeriumi poolne tugi on sellest 184 000 eurot. Lisaks on veel Kultuuriministeeriumi tugi, mis tuleneb kõrgharidusega kultuuritöötajate miinimumpalga nõudest.

Signe Kivi avaldas arvamust, et ajaleht ei pruugi katta noore õpetaja vajadusi, kes on aktiivne suhtleja ja sotsiaalmeedia kasutaja. Kivi avaldas lootust, et augustis toimuv arutelu viib sihile.

Margit Sutrop avaldas arvamust, et tegemist on siiski kommunikatsiooniprobleemiga, kuna ei ole aru saada, mida kultuurikomisjon oma istungil lahendada peab. Kas probleem on selles, et sisu ei sobi, või on probleem selles, et väljaanne peaks ilmuma veebiformaadis, või ei jätku raha. Sutrop sõnul on tegemist kommunikatsiooniprobleemiga, mille peaks lahendama haridus- ja teadusminister. Loodetavasti saab sellele kaasa aidata ka Õpetajate Leht ning kõikidele pöördujatele antakse täpselt teada, millised probleemid on ja kuidas neid lahendada. Vastasel juhul kerib see teema ennast augusti aruteluks järjest suuremaks lumepalliks.

Jaak Juske avaldas arvamust, et Haridus- ja Teadusministeerium on alustanud väga valest otsast. Selle asemel, et oma nägemust jagada, jõudis SA Kultuurilehele info, et Õpetajate Lehe eelarvet on kärbitud. Juske tegi komisjonile ettepaneku toetada Õpetajate Lehe eelarve säilitamist 2022. aasta tasemel.

Jaak Valge nõustus osaliselt seisukohaga, et tegemist on kommunikatsiooniprobleemiga. Kui küsimus on ikkagi selles, et rahastamine viiakse Haridus- ja Teadusministeeriumi

üldharidusosakonnast kommunikatsiooniosakonda ning rahastamist tänase seisuga ka vähendatakse, siis see on sisuline probleem. Valge küsis, kes otsustas viia rahastamist puudutavad otsused kommunikatsiooniosakonda ning rahastamist vähendada.

Signe Kivi ja **Margit Sutrop** edastasid küsijale protesti HTM-i siseasjadesse sekkumise kohta.

Keit Parts vastas, et tegemist on HTM-i sisese töökorraldusega tulenevalt sellest, et meediaväljaanne on kommunikatsioonivahend.

Viktoria Ladõnskaja-Kubits küsis, kelle häälekandja on Õpetajate Leht.

Keit Part vastas, et tegemist on haridusvaldkonna häälekandjaga. Kuivõrd kommunikatsioonialane kompetents on kommunikatsiooniosakonnas, siis sellest kogu loogika.

Toomas Väljataga sõnas, et nõustub Margit Sutropi hinnanguga probleemile, e tegemist on kommunikatsiooniprobleemiga. Kuni aastani 2021. toimus suhtlus Haridus- ja Teadusministeeriumi kantsleriga. Alates 2021. aasta jaanuarist tuli SA Kultuurilehele teavitust, et Õpetajate Lehe teemadel suhtleb kommunikatsiooniosakonna juhataja. 2021. aasta sügisel toimusid ministeeriumis mitmed personalimuutused ning alates sellest tegeleb Õpetajate Lehe teemadega kommunikatsiooniosakonna nõunik. Väljataga kinnitas, et ei alaväärista ametnike positsioone, kuid alates sellest on tekkinud ka möödarääkimiste n-ö pundar.

Heiki Raudla avaldas lootust, et augusti arutelul saab läbi räägitud kõik senised nõrkused ja vastastikused ootused. Lisaks vajab täpsustamist Õpetajate Lehe häälekandja roll.

Jaak Valge tänas kutsutuid ning tegi ettepaneku kohtuda komisjonis veelkord sügisel, juhul kui probleem augustis ei lahene.

4. Kollektiivne pöördumine "Suunamine Ukraina lapsed õppima eestikeelsesesse kooli" (1-6/22-71/1)

Kvorum puudumise tõttu päevakorrapunkti arutelu ei toimunud.

5. Info ja muud küsimused

Kvorum puudumise tõttu päevakorrapunkti arutelu ei toimunud.

(allkirjastatud digitaalselt)
Jaak Valge
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Merje Noorlind
protokollija